У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8749
— Тел. з Нью Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 108. ВІВТОРОК, 16-го ЧЕРВНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 16, 1970 No. 108. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 15 червня 1970

В АМЕРИЦІ

ГОМФРІ КАНДИДУЄ ДО СЕНАТУ. Колишній віце-президент і демократичний кандидат на президента в 1968 р. Гюберт Г. Гомфрі повідомив, що в цьому році буде старатися про становище сенатора в Міннесоті. Він одночасно заявив, що плянує працювати на пості сенатора повних шість років. Та він додав, що хоче бути щирий і що не відкине кандидатури на президента, коли б йому її пропонували в 1972-му році. Гомфрі має 59 років, від 1949 р. він займав пост сенатора і закінчив свою політичну кар'єру як віце - президент під час президентури Джансона. Гомфрі критикує президента Ніксона за політику у В'єтнамі, за рецесію, яка спричиняє збільшення числа безробітних.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ СПОДІВАЄТЬСЯ, що Президентська Дорадча Комісія може змінити своє рішення про те, щоб під час відзначування 200-річного ювілею існування ЗСА як незалежної держави не було ніде Світової Вистави. Філядельфія бажає в 1976 р. влаштувати Світову Виставу з приводу 200-річчя ЗСА, і вже витратила на цю ціль один мільйон долярів. Голова Президентської Комісії д-р Дж. Е. Воллес Стерлінг заявив, що може бути дозволена Світова Вистава у Філядельфії в 1976 році. Окрема делегація з Філядельфії відвідає президента Ніксона на початку липня і проситиме про дозвіл на влаштування Світової Вистави.

ЦЬОГО РОКУ ДО 10 ЧЕРВНЯ ВИПРОДУКОВАНО 3,521,733 особові авта, менше як в тому самому часі минулого року, коли число випродукованих авт становило 4,114,707. Минулого тижня число випродукованих авт становило 185,461, майже стільки само, що в тому самому тижні 1969 року. Число випродукованих вантажних авт минулого тижня становить 42,102, дещо менше в порівнянні з тижнем, що був раніше. Цього року мають випродукувати 848,769 вантажних авт, менше як в 1969 році, коли продукція цих авт становила 895,249.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ТОМАС ДАДД із Коннектикату заявив, що не буде старатися про номінацію на кандидата на сенатора на Демократичній Стейтовій Конвенції, яка відбудеться 26 і 27 червня. Він сказав, що не прийняв би демократичної номінації. 63-річного сенатора судив в 1967-му році Сенат за те, що фонди, зібрані на партійнім прийнятті, зужив для себе. 13-го травня сенатор Дадд занедужав був на легку атаку серця, але 11-го червня був вже в Сенаті у Вашингтоні. Дадд працює в Сенаті вже 12-ий рік. Він може буде кандидувати як незалежний, на що треба зібрати до кінця серпня 6,000 підписів.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ „ПРЕЗИДЕНТ" МИКОЛА ПІДГОРНИЙ ЗАЯВИВ, що американсько - совєтські відносини опинилися в „замороженому стані". Також перший секретар компартії СССР Леонід Брежнєв таврував ЗСА, які, мовляв, „своїми агресивними діями посилюють міжнародне напруження". Обидва промовляли наприкінці минулого тижня, як одні з 1517 „кандидатів" до Верховного Совєта.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ТАНТ ПОІНФОРМУВАВ на обіді з акредитованими в ОН журналістами, що він переслав листи урядам ЗСА, Британії, Франції, СССР, Канади, Польщі й Індії, Північного й Південного В'єтнаму, В'єтконгові, Ляосу й ляоським комуністам Патет Ляо, Камбоджі та прихильникам скиненого її голови Сіганука, й Комуністичного Китаю, щоб вони погодилися на нову міжнародну конференцію для замирення у Південній Азії. Доля такої конференції сумнівна.

„БІЛЬД ЦАЙТУНҐ" В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ОПРИЛЮДНИЛА засекречений текст договорення, що його осягнули совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико і представник уряду Віллі Брандта. У тому документі уряд Західньої Німеччини погоджується визнати всі теперішні державні кордони в Европі, включно з польським кордоном на Одрі - Ніссі та кордонами комуністичної Східньої Німеччини. Німецький уряд повів слідство, яким чином той тайний документ дістався до преси.

З СССР ВИДАЛИЛИ кореспондента „Тайму" Стенлі В. Клоуда, мабуть, з пімсти за те, що „Тайм" за травень ц. р. помістив неприємні для Брежнєва його портрет і характеристику. В цьому році видалили були з СССР також кореспондента італійського щоденника „Ля Стампа" з Торіно, Сеніо Каретті, в мин. році кількох кореспондентів.

У СТОЛИЦІ ЛИВАНУ БЕЙРУТІ СПАЛЕНО будинок йорданської амбасади. Місцеві арабські комуністи демонстрували проти йорданського короля Гуссейна і не допускали, щоб погасити пожежу. Вони понищили внутрішнє уладження і спалили всі документи..

Померла Оксана Лятуринська, видатна письменниця й скульптор

Міннеаполіс, Мінн. — У суботу 13 червня ц.р. тут померла на 68-му році життя Оксана Лятуринська, письменниця і скульптор, родом з Волині, від 1924 року на еміграції в Чехо-Словаччині та згодом в Америці. Вона належала до празької групи „вісниківців" і її твори навіяні символізмом та присвячені здебільша історичній тематиці. Видала збірки поезій „Гасла" і „Княжа емаль", вірші для дітей „Бедрик", книжку новель „Материнки" й ін. У скульптурі була звеличницею монументалізму, що його виявляла головно в пам'ятниках-нагробниках. Створила, між іншими', нагробник пок. полковникові Євгенові Коновальцеві у Роттердамі, погруддя Т. Шевченка, С. Петлюри, Є. Коновальця й ін. Покійна Мисткиня займалася теж залюбки творенням ляльок-моделів і працювала в мистецькій кераміці. Згідно з останньою волею Оксани Лятуринської — її тіло передано до крематорії, після чого урна з попелами буде перевезена на Український Православний цвинтар у Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

МАРІЯ ПОЛЕВЧАК ПОМЕРЛА В ЕЛІЗАБЕТІ

Елізабет, Н.Дж. — В неділю, 14-го червня, тут померла на 69-му році життя одна з найактивніших піонерок зорганізованого українського громадського життя з-поміж народженої в цій країні ґенерації, св. п. Марія з Олексів Полевчак. Покійна була зокрема активна в УНСоюзі та в Союзі Українок Америки. Похорон відбудеться в середу, 17-го червня в Елізабеті,

ВІДБУЛИСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦ; Д-Р З. ҐІЛЬ ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ, Д-Р Р. ОСІНЧУК ОЧОЛЮЄ РАДУ МИРЯН

Ню Йорк. — В суботу, 13-го червня 1970, тут у приміщеннях готелю П'ята Евеню відбулися Загальні Збори Товариства за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви, у висліді яких д-рЗиновій Ґіль з Трентону був обраний на голову Головної Управи Т-ва, а д-р Роман Осінчук переобраний на голову Ради Мирян. У Зборах взяло участь 65 повноправних делегатів, між ними багато відомих громадських діячів, та 17 гостей з Ню Йорку, Філядельфії, Вашингтону, Нюарку, Трентону, Пассейку, Ірвінгтону, Елизабету, Клівленду, Гартфорду, Ню Гейвену, Бостону, Йонкерсу і Балтимору. Збори започатковано о год. 10-ій рано молитвою „Царю Небесний", яку провів почесний голова Т-ва о. Володимир Білинський. Відкрив наради, вітаючи гостей і зокрема о. Вол. Білинського та Мати Марію, ЧСВВ, з Асторії, дотеперішній голова Т-ва та його головний подвижник ред. Василь Качмар. До Почесної Президії були запрошені о. Вол. Білинський, Мати Марія, ЧСВВ, д-р Микола Рибак, проф. д-р Осип Андрушків та д-р Роман Криштальський і д-р Богдан Шебунчак, який репрезентував Екзекутиву УККА. До Ділової Президії були обрані: д-р Ярослав Кривяк з Клівленду — голова, мґр. Михайло Бойко заступник голови та д-р Мирослав Навроцький і інж. Ганас — секретарі. На початку нарад голова Зборів д-р Я. Кривяк відчитав численні привітання, в цьому від Верховного Архиєпископа Блаженнішого Йосифа Сліпого, Архиєпископа Івана Бучка, від Митрополичої Канцелярії у Вінніпеґу, довше привітання із багатьома ствердженнями та порадами від Владики Івана Прашка, апостольського екзарха для українців католиків Австралії і Нової Зеляндії та від багатьох осіб і установ. Від УККомітету та рівночасно від Українського Лікарського Т-ва Північної Америки і Головної Управи ОДВУ вітав Збори особисто д-р Богдан Шебунчак. Виголошено ще ряд інших привітань.

Ред. В. Качмар звітує й інформує

Базою нарад і опісля дискусії був вичерпний звіт голови Т-ва ред. Василя Качмара про діяльність теперішньої Головної Управи за час від квітня 1968-го року. Звітодавець подав у хронологічному порядку численні акції очолюваного ним Т-ва, скеровані на популяризацію та актуалізацію структурального завершення організації Помісної Української Католицької Церкви ство-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Відбулись наради 8-го Семінара Пластового Конґресу Другого

Кергонксон, Н.Й. (О.Л-ий) — В днях 12, 13 і 14-го червня ц.р. відбувся на оселі „Орлине Гніздо" пл. сен. А. Хухри недалеко Союзівки восьмий і станній перед Конгресом семінар Головної Комісії Пластового Конґресу Другого. Нарадами пленуму Семінара проводив голова ГК ПКД Атанас Фіголь, а модератором був його заступник А. Мілянич. У семінарі взяло участь 30 членів Головної Комісії, Підкомісій та провідних пластунів, між якими були також голова Головної Пластової Булави Юрій Ференцевич, заступник голови Гол. Пл. Ради В. Паліенко з Канади, б. довголітний голова ГПБулави Яро Гладкий, б. довголітній голова ГПРади О. Е. Бойчук, голова Крайової Пл. Ради в ЗСА В. Савчак, голова УПСеніорату Т. Крупа та інші. Крайову Пластову Старшину з Канади заступали Ю. Даревич, Кр. Булавний Пластунів ст. пл. Л. Терпляк, О. Кандиба та Б. Колос.

Предсідник Семінара А. Фіголь зробив підсумки й аналізу підготовно-дослідних праць, які Головна Комісія ПКД провела за останніх три роки, та накреслив основні завдання цього семінара, а саме уточнити проєкти засадничих і похідних рекомендацій на схвалення Кінцевою Сесією Пластового Конґресу Другого і 5-го Збору Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО), що відбудеться в днях 4 до 7-го вересня ц.р. в Торонті. Це завдання 8-ий Семінар ПКД виконав на нарадах своїх Підкомісій та Пленуму, на якому узгіднено всі рекомендації. Центром нарад були спільні засідання Підкомісії Ідеології і Довкілля. Після проведеної основної дискусії над зібраними дослідними матеріялами під час праць Головної Комісії, Пленум Семінара ствердив дальшу живучість і актуальність основних ідейних пластових заложень.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Інженери відбули зустріч-конференцію на Союзівці

Кергонксон, Н.Й. — Понад 50 українських інженерів, переважно із східніх стейтів ЗСА, взяли участь у дводенній зустрічі-конференції, що відбулася на „Союзівці" минулої суботи і неділі, 13 і 14-го червня. В суботу по полудні, після відкриття конференції інж. Ю. Гончаренком, головою Нюйоркського Відділу Т-ва Українських Інженерів Америки (ТУІА), який був господарем зустрічі, інженери В. Гнатківський, Р. Гавриляк та Я. Терлецький виголосили короткі доповіді. „Завдання ТУІА в майбутньому" було темою доповіді інж. Вол. Гнатківського; інж. Р. Гавриляк здефініював ряд проблем, які стоять перед українським інженером „на порозі 70-их років"; інж. Яр. Терлецький висунув ряд економічних можливостей для членів ТУІА, як професійної організації. Конкретним вислідом рефератів та дискусії була пропозиція створити консультаційне підприємство з різних ділянок інженерії, базу якого творило б членство ТУІА, яке розпоряджає під цю пору великим числом заавансованих експертів з різних ділянок. Цю обставину рішено використати і поступово реалізувати. Рівнож обмірковувано творення українських підприємств при співучасті українських професіоналістів, робітництва та з примінениям українського капіталу. Конференцією проводила президія в складі: інж. І. Чума, інж. В. Яримович та інж. Марта Пеленська. Спільну вечерю всіх учасників та їх родин попередив коктейл, а опісля слідувала забава з музично-розваговою програмою, підготованою та переведеною інж. Л. Калиничом з виступами Христі Дурбак (сольоспів, акомпаньямент М. Геча) та Л. Майстренка (сатиричний монолог). Закінчено цю весняну зустріч-конференцію членів ТУІА спільним обідом в неділю, 14-го червня.

ПІДПІЛЬНИЙ „УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК" В УКРАЇНІ ІНФОРМУЄ ПРО РУСИФІКАЦІЮ, АРЕШТИ І ПРОЦЕСИ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР. З України наспіли вістки, що там від весни цього року поширюється серед населення документальний журнал „Самвидаву" п. н. „Український вісник". Це видання подібне своєю формою до російської публікації „Хроніка біжучих подій". „Український Вісник" друкує інформації з України про русифікацію в різних місцевостях і в галузях життя українського народу та пропозиції як їй протиставитися. У журналі подаються також прізвища арештованих чи в інший спосіб репресованих українців, як рівнож прізвища вислужників КГБ.

В журналі є теж вістки про наступні події в Україні в останньому часі.

Весною ц. р. відбувся в Києві одноденний страйк водіїв тролейбусів. Причиною страйку було те, що трьох молодих хуліганів пробували побити одного з водіїв, але він зумів впоратися з ними. При цьому показалося, що один з напасників був сином прокурора. А що цієї самої ночі водія арештували, вістка про цю подію моментально рознеслась між водіями і вони рано не вийшли на роботу, д о м а г а ю ч и с ь звільнення свого товариша. Після 24 години його таки звільнили.

22 травня ц. р. в роковини перевезення тіла Шевченка на Україну, в Києві, як щорічно, київські студенти влаштували демонстрацію буля пам'ятника Шевченка. В ній взяло участь кількасот студентів, які вимагали звільнення всіх політичних в'язнів.

Антирусифікаційні настрої серед населення України виявилися під час процесу економіста Степана Бедрила, що відбувся у Львові і про який вже були попередні повідомлення. Бедрилові закидали поширювання захалявної літератури. В його обороні виступила його дружина, яка зізнавала як свідок і таврувала русифікаційні методи політики. Бедрила боронив адвокат з Москви, Василь Ромм.

У зв'язку з недавніми повідомленнями про нове арештування українського історика Валентина Мороза, подають, що причиною цього мали бути його дальші писання, в яких він викриває русифікацію й інші методи поневолення України, а також статті, присвячені взаєминам між українцями і меншостями України.

Наспівають повідомлення про щораз більші труднощі, які власті ставлять молодим українцям, що намагаються вписатися на університети. Тут, як зрештою і в інших совєтських установах, міцно поширене хабарництво.

Незалежно від русифікаційного тиску, українська стихія виявляється сильно також в Донбасі. Весною ц. р. поети Іван Драч і Віталій Коротич прибули до одного з міст Донецької области на літературний вечір. Місцеві власті перестерігали їх, щоб вони читали не довше як по десять хвилин, бо мовляв, робітники не є заінтересовані в українській поезії. Вийшло зовсім щось інше. Коли почалось читання, робітники, що вщерть заповнили залю, вимагали все нових творів. Збори протяглись далеко поза північ.

Литовці, лотиші й естонці демонстрували проти совєтського терору

Ню Йорк. — Коло тисячі литовців, лотишів і естонців, американських г р о м а д я н відбули в минулу неділю 14 червня в Медов парку на Квінсі, в Ню Йорку ,де відбувалась світова виставка, демонстраційне віче на знак протесту проти масової депортації, яку большевики перевели в балтійських країнах 30 років тому, як теж проти переслідувань, що їх ті народи зазнали від того часу по нинішний день. Большевики вивезли з Литви, Естонії і Латвії на схід коло 700.000 мешканців, з яких більшість уже не повернулась. Зламавши існуючі між Москвою і тими країнами пакти неагресії — совєтські війська вступили 15 червня 1940 року до тих балтійських країни та негайно завели там режим масового терору. Західні держави, між ними ЗСА, по нинішній день не визнали совєтської влади в названих трьох балтійських країнах, які все ще мають своїх репрезентантів у Вашингтоні. Нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер проголосив день 15-го червня Пропам'ятним днем литовців, лотишів і естонців у виявленні їм співчуття за масові депортації їх земляків на Сибір.

Відбулися загальні збори Т-ва Українських Інженерів Америки

Ню Йорк.— У суботу, 6-го червня ц.р. тут, в Українському Інституті Америки відбулись 22-ті Річні Загальні Збори Товариства Українських Інженерів Америки. Зборами проводила Президія у складі: інж. Ярослав Городецький, інж. Павло Дубрівний, інж. Василь Мисак, інж. Олександер Леськів. Після вислухання звітів уступаючої Головної Управи та Контрольної Комісії, Збори уділили Управі абсолюторію із признанням. Головну частину Зборів присвячено нарадам про діяльність Товариства і про плян праці на майбутнє. У висліді попередньо проведеного листовного голосування Збори затвердили склад керівних та контрольних органів Товариства на 1970-1971 рік. Голова Т-ва: інж. Володимир Гнатківський. Члени Управи: Євген Івашків, Василь Мисак, Іван Мокрівський, Леонід Пахолюк, Степан Процюк, Мирон Гнатейко, Зенон Салевич, Григорій Кузьма, Іван Заяць. Контрольна Комісія: Роман Галібей, Володимир Онишкевич, Евстахій Ярош; заступники: Іван Когут і Юрій Витанович. Товариський Суд: Володимир Кузик, Роман Рогожа, Петро Шох; заступники: Володимир Рудакевич і Володимир Фриз. Комісія Фонду допомоги й праці: Володимир Богачевський, Зенон Кохановський, Богдан Чайківський. Номінаційна Комісія: Ярослав Городецький, Андрій Пащук, Юліян Охримович, Борис Захарчук і Олександер Леськів.

Уруґвай, Італія, Бразилія і Зах. Німеччина перемогли у чвертьфіналах футболу

У футбольних змаганнях репрезентацій країн за першість і чашу світу, які відбулися в Мексику, переможцями чвертьфінальних гор минулої неділі вийшли: Уруґвай виграно 1:0 над СССР в догривці на 17-ій хвилині зустрічі, Італія виграною 4:1 над господарями першостей Мексиком, Бразилія виграною 4:2 над Перу і Зах. Німеччина виграною 3:2 над Англією, переможцем попередніх змагань за чашу світу, в догривці на 107-ій хвилині зустрічі. Чвертьфінальні гри були початком елімінації, які завершують попередні розгри 16 найкращих репрезентацій країн світу. В наступну середу переможці чвертьфіналів розіграють півфінальні змагання в таких парах: Бразилія — Уруґвай і Зах. Німеччина — Італія, а в суботу і в неділю, 20-го і 21-го червня, відбудуться рішальні змагання за третє місце і фінал за перше місце між переможцями півфіналів.

ВЛАДИКА ОРЕСТ ВІДВІДАВ УНС, „СВОБОДУ"

Владика Орест на відвідинах в УНСоюзі. Сидять (зліва): новообраний заступник головного предсідника УНС проф. Іван Телюк, гол. предсідник Йосип Лисогір, Владика Орест і д-р Іван Новосівський. Стоять (зліва): заступник гол. предсідника Володимир Сохан та головні радні Анна Гарас і Степан Гавриш. Гол. секретар д-р Ярослав Падох і гол. касир дир. Петро Пуцило були в тому часі у службовій поїздці.

Джерзі Сити. — Минулої п'ятниці, 12-го червня, головну канцелярію Українського Народного Союзу та приміщення в-ва „Свобода" відвідав Владика Української Автокефальної Православної Церкви в Европі, Преосв. Орест Іванюк, у товаристві свого буковинського земляка д-ра Івана Новосівського. Владика Орест, як відомо, був обраний на становище єпископа-вікарія Митрополита УАПЦеркви для архипастирської обслуги вірних в Західній Европі на Надзвичайному Соборі тієї Церкви в половині вересня минулого року й опісля висвячений в сан єпископа Владикою Мстиславом. Владика Орест, який раніше душпастирював в Канаді і ЗСА, добре обзнайомлений з українським церковним і громадським життям у цих країнах та продовжує ним цікавитись. Його відвідини в ЗСА мають родинно - приватний характер. Під час розмов в Головній Канцелярії й опісля під час спільного обіду Владика Орест і екзекутивні та головні урядовці УНС обмінялись думками і поглядами на актуальні теми українського життя в Україні і діяспорі. Владика Орест з надією і оптимізмом дивиться на теперішні зусилля до об'єднання Української Автокефальної П р а вославної Церкви, як і на патріярхальне завершення Української Католицької Церкви.

Архиєпископ Букатко інформує ЗУАДК про дальший етап допомогової акції братам в Юґославії

Філядельфія. — Дальшим етапом допомогової дії в користь наших людей, потерпілих від землетрусу в Юґославії, буде відбудова понищених будівель — говорив Архиєпископ Гавриїл Букатко, що використав свій короткий побут у Філядельфії для зустрічі з Екзекутивою Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в середу, 10-го червня цього року. В нараді з Архиєпископом Букатком, який від місяця перебуває на американському континенті і відвідує українські осередки в Канаді та ЗСА, взяли участь президент ЗУАДКомітету д-р Володимир Галан, його заступник д-р Олександер Білик, екзекутивний директор цієї установи мґр. Остап Тарнавський, член Контрольної Комісії дир. Іван Поритко і голова Координаційної Ради Суспільної Служби інж. Степанія Пушкар. В діловій розмові усталено точки співпраці для спільної допомогової акції, яка має найефектовніше задовольнити потреби нашої громади в Юґославії. Архиєпископ Букатко поінформував членів Екзекутиви ЗУАДКомітету про пляни відбудови наших церков, зокрема про плян побудови репрезентативної церкви в Баня Луці, що буде коштувати понад сто тисяч долярів. Дотеперішня допомога у формі одягових пакетів, що їх переслав ЗУАДКомітет, — говорив Владика Букатко — не тільки заспокоїла і в дальшому заспокоює потреби нашого населення, але й звернула загальну увагу і викликала признання і подив для зорганізованої української акції. Така сама відповідальність перед новою акцією у відбудові. Владика поінформував приявних, що землетрус знищив понад 400 шкіл. Зрозуміла річ, що шкільництво в Юґославії державне і влада буде відбудовувати школи. Навіть духовні семінарії в Юґославії знаціоналізовані. Але для добра нашого населення треба було би допомогти у відбудові тих шкіл у тих місцевостях, в яких в головній масі живуть українці. Ті місцевості — це передовсім села Девятина і Лішня, в яких Екзекутива ЗУАДКомітету п о с т а новила відбудувати початкові школи. Ці малі місцевості могли б прийти на чергу у відбудові щойно по роках, а там живуть українці і для них ми повинні ці школи відбудувати. Викладова мова у цих двох школах українська, бо в Юґославії про мову рішає населення. Владика Букатко сердечно підтримував рішення Екзекутиви відбудувати ці дві школи у Девятині і Лішні, заявляючи, що цей перший успіх у новій акції відбудови принесе велику користь для нашого населення в цих двох місцевостях і у великій мірі підтримає дальшу пляновану акцію відбудови, в головному відбудови церков. Обговорено також справу допомоги студентам у студіях. Владика поінформував, що під час своєї останньої поїздки здобув деяке число спонзорів, які взяли на себе фінансування студій для наших студентів з Юґославії. „Праці є багато і потрібно спільної дії. Допомогова діяльність ЗУАДКомітету і наші заходи йдуть в одному напрямі, на допомогу нашим людям в Юґославії. Ми себе спільно доповнюємо. Благословлю Ваші починання і всю Вашу працю" — закінчив Владика Букатко цю дуже сердечну зустріч-нараду.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Конґрес і дорожнеча

Вину за всі недоліки в державі скидається на Президента. В першому ряді опозиції проти Ричарда Ніксона стоїть 91-ий з черги Конґрес, особливо Сенат. Однак, не Президент, а Конґрес має законодатну владу, і теперішній Конґрес не тільки сам не виявляє ініціятиви для ухвалювання законів проти головних актуальних лих, але ще й сприяє їм своєю інерцією або й безпосередніми актами.

Ось так зголошений ще минулого року Урядом законопроєкт про скріплення законодавства проти злочинів, перейшов у Сенаті, але — застряг у Комісії Палати Репрезентантів. Ще гірша справа з інфляцією. У минулому році Конґрес підвищив платні своїх членів на 41 відс., підвищив платні державних урядовців, поліпшив різні „бенефіти" ветеранів, промостив шлях для автоматичного підвищування видатків у ділянках охорони здоров'я, освіти, державної чи місцевої доброчинности й безробіття, підвищив дотації для шкільних дітей, що потребують допомоги. Це були гарні жести, і ті, які скористали з тієї щедрости Конґресу, заслуговували на таку увагу. А втім, усі ті постанови збільшили державні видатки від 1 липня ц. р. на 4.800.000.000 дол. понад стан, передбачуваний у січні ц. р. Мавши на оці листопадові вибори, конґресмени й сенатори напевно збільшать ще різні державні видатки, при чому передбачається підвищення платень поштовикам на 3 більйони дол. річно. Водночас — Конґрес є проти зрівноважування видатків відповідними прибутками, бо це може бути осягнене або редукцією існуючого велетенського державно - адміністраційного апарату, або новими безпосередніми чи посередніми податками, а ці обидва засоби — непопулярні! Внаслідок цього, замість заповідженого президентом Ніксоном зрівноваженого бюджету з додатньою надвишкою — державі загрожує вже кількабільйоновий дефіцит. Очевидно, що це нівечить основу здорової державної економіки, отож сприяє інфляції. Конґрес не тільки нічого не діє, щоб спинити спіралю цін і платень і сам її підштовхує. Демократичні законодатці підсилюють інфляцію і водночас використовують інфляцію, як виборчий арґумент — проти республіканського Уряду!

Це негарна гра, за яку платить цілий нарід.

Александер Керенський

З приводу смерти Александра Керенського в минулий четвер у Ню Йорку у віці 89 років — „НИ Таймс" слушно зазначив: роля Керенського скінчилася вже так давно, що люди забули про нього. Винесений на вершок влади в Росії хвилею Березневої революції у Петрограді, він блиснув, як метеор, але вже в листопаді 1917 року погас, не залишивши в історії ніякого іншого сліду, як тільки спогад про свою слабість і нездарність.

34-річний адвокат, палкий промовець, Керенський не зрозумів ваги революції, що змела з престолу Романових, не зрозумів, що це не зміна варти на державній верхівці, а зрушення всієї дійсности на велетенських просторах російської імперії — від споду до верху. Не зрозумів цього і його попередник, перший голова Тимчасового Уряду у Петрограді князь Львов, не зрозуміли цього й однодумці-співробітники Керенського „м'якотілі демократи", які легковажили силу революційної стихії. Керенський легковажив також силу національного відродження уярмлених царатом народів. І аж під натиском подій він і три його міністри приїхали 11 липня 1917 р. до Києва. Вони погодилися на автономію п'яти українських губерній під управлінням Генерального Секретаріяту Української Центральної Ради тільки під умовою, що буде збережена „єдність Росії" і що Україна не матиме свого окремого війська і міністра військових справ.

Керенський, бувши вірним союзником західніх альянтів, хотів продовжувати війну проти коаліції центральних держав. Він був єдинонеділимцем і не хотів виректися влади над країнами й народами, з яких зліплено російську імперію. Він пробував еволюційно переводити реформи в революційний час. Він зодягнувся у військову уніформу, але ця театральщина не промовила до вояцьких мас. Він не мав ніякої ідеї, бо його розуміння демократії було також фальшиве: демократія може існувати тільки тоді, коли вона сильна, а не слаба. А Керенський був неначе персоніфікацією демократичної слабини. Тому він мусів програти.

Для українців Александер Керенський мало чим відрізнявся від його земляків монархістів чи большевиків. Всі вони були єдинонеділимці і всі були ворогами української державности.

I. Світ

УКРАЇНА І СТАЛІНОВІ НАСТУПНИКИ

У пресі часто пишеться про те, що в Совєтському Союзі відбувається поворот до сталінізму. В дійсності цього немає: була лише перерва в стосуванні сталінських методів і тимчасове усунення з арени кількох найбільш одіозних фігур. Цей період їх неактивности тривав вісім років, коли правив Хрущов. Але його усунули, і повернулися всі ті, що були виховані Сталіним та вірно йому служили.

Дуже цікава на цю тему стаття п. н. „Сталінові наступники" з'явилася в останньому числі квартальника „Форін Аффейрс". Її автор Роберт Конквест, колишній британійський дипломат, що написав кілька книжок, присвячених Совєтському Союзові: „Великий терор", „Росія після Хрущова" й ін. В одній з останніх його праць п. н. „Сила та політика в СССР" зустрічаємо думки, що відбивають погляди нашого вченого І. Решетаря в його „Проблеми аналізи та передбачення совєтської поведінки".

Роберт Конквест вважає, що більшість сучасних правителів Кремлю починали свою „кар'єру" в Україні, де особливо відзначились у поборюванні у к р а їнського спротиву.

Брежнєв, Косиґін, Шелепін, Суслов, Воронов, Ґрішин, Устінов, Капітонов — всі вони були за Сталіна членами Центрального Комітету, а Пономарьов був кандидатом. Тепер щораз більше увиразнюються в Москві тенденція спиратися на вихованців Сталіна. І навіть Єпішов, що був пов'язаний з НКВД, коли підготовлявся знаний процес проти лікарів, тепер займає в КҐБ дуже важливу позицію. Інший сталініст ген. Штеменко, що в часи Хрущова був усунутий, тепер знову нагорі. Це він в значній мірі відповідальний за окупацію Чехо - Словаччини.

Автор статті „Сталінові наслідники" стверджує, що Україна була для цих сталіністів ареною науки та практики в терорі. Вони доносили один на одного, вишукували і нищили тисячами „ворогів народу". Сучасні правителі, правда, не вживають тих самих методів для ліквідації ворогів, вони головно турбуються зміцненням своєї влади, при чому обмеженість їх думки заступила сталінську сильну волю.

Автор цитує слова лівого журналіста К. Кароля, який говорить, що наступники Сталіна нездібні переводити в життя те, чого їх учив їхній вчитель, вони забули, що Сталін постійно прибирав свої заходи в тогу доктрини, і, вживаючи грубої сили, замість підносити настрій населення, деморалізують його.

Аналізуючи зовнішню політику Кремлю, автор приходить до висновку, що сучасним московським можновладцям бракує навіть гітлерівського вміння прикривати ту свою політику дипломатичними заходами. Коли Гітлер переводив розподіл Чехо - Словаччини, чехи збройно не виступали проти німців, а брежнєвсько - косиґінська акція викликала загальний спротив чехів і зміну у їх відношенні до москалів: від довір'я до неприхованої ненависти.

„Сучасні московські лідери, — пише Роберт Конквест, — починали свою кар'єру на низових посадах в партії в початках 1930-их років. Більшість з них вивищились під час великого терору 1936-38 років, виявляючи найбільш безсоромну зрадливість у відношенні до своїх товаришів та підлабузництво до Сталіна. Консолідацію партії Сталін завершив в лютому - березні 1937 р., коли десятки тисяч комуністів було вже заслано і знищено в казематах НКВД.

Л. Брежнєв почав свою „працю" в Україні в 1931 р., коли партія з усією силою повела свій похід проти селянства. Партійців змобілізовано тоді для забирання від селян їхніх харчів для експорту. Совєтський письменник Іван Стаднюк писав, що внаслідок цього „спочатку вмирали діти, потім чоловіки й наостанку жінки..." О. Солженіцин в „Першому крузі" описує, як візник, що мав збирати по селі трупи, гукав, під'їжджаючи возом до кожної хати: „Чи є там хто мертвий?", а пізніше: „Чи є там хто живий?" Тоді п'ять з половиною мільйонів селян вмерло з голоду, загалом десять мільйонів людей були вбиті або вивезені. А Брежнєв у цей час був студентом Металюрґійного інституту в Дніпродзержинську, а в 1935 р. вже стояв на чолі місцевої фабрики.

Від 1936-го до 39 року, — пише Р. Конквест, — Україна потерпіла найбільше з усіх частин Совєтського Союзу від сталінського супертерору. В 1937 р. із 102 членів ЦК КП(б)У залишилося тільки три. Все Політбюро зникло. Партію і уряд заступило НКВД. Любченко покінчив самогубством разом із своєю дружиною, Косіор був убитий з його дружиною та двома братами, наслідник Любченка Бондаренко та його наступник Марчак були застрелені, Якір та його заступник Федько вбиті, директор опери Яновський убитий. З 13 секретарів УВАН ні один не залишився в живих. З 7 ректорів Київського університету тільки один помер природньою смертю.

Сталін зробив Брежнєва одним із секретарів ЦК під час „лікарської змови"...

Суслов був пов'язаний з ліквідацією тюркських племен та кривавими оргіями на Кубані, а в 1944 р. він уже орудував в Литві, де був найбільший спротив совєтській окупації, який здушено з безоглядною жорстокістю.

В 1947 р. Сталін зробив його секретарем партії.

Інша видатна сьогодні фігура, Кирил Мазуров, почав свою службу Сталінові як ліквідатор „троцькістсько-японських шпигунів" на залізницях. В 1940 р. він, вихованець комсомолу, мав своїм головним завданням „переводити терор і масові депортації поляків та західніх українців".

З комсомолу виріс також Шепелін. В 1952 р. Сталін зробив його секретарем тієї організації, яка мала „шукати та виявляти ворогів і усувати їх методами фізичного нищення". Ця наука дуже придалася Шепеліну, коли він у 1958 р. перебрав НКВД і „зорганізував убивства Бандери та інших антикомуністичних лідерів на еміґрації жахливою зброєю — газовою пістолею".

Окремо згадує автор також антисемітизм сучасних большевицьких лідерів, який, на його думку, свідчить про дальшу інтелектуальну їх деґенерацію.

В останньому уступі своєї статті Р. Конквест підкреслює, що комуністи мають ще дуже сильний апарат й можуть легко терором здавити всякий опозиційний рух, але соціяльні та національні проблеми роблять своє і ізольований від народних мас режим натраплятиме на щораз більший спротив.

Р. Конквест зазначає, що сучасне Політбюро неспроможне висунути високої міри лідера, який був би в стані забезпечити успішне керівництво. „Всі вони там, — пише він, — виявляють ментальність вулика".

Автор використав досить багато джерел, здебільша добре відомих, але, на жаль, поминув увагою праці Дзюби, Коляски та інших українських авторів.

ДО 70-РІЧЧЯ ВАСИЛЯ ЧАПЛЕНКА

Цього року в березні сповнилось 70 років життя відомому українському письменникові - романістові, літературознавцеві, мовознавцеві та критику проф. Василеві К. Чапленкові, одночасно минуло й 50-ліття його творчої праці.

Василь Чапленко народився в с. Миколаївці на Січеславщині, у 1920 р. закінчив Інститут Народної Освіти в Січеславі - Дніпропетровському, де потім відбув чотирирічну аспірантуру при Науково - Дослідній Катедрі Українознавства. Від 1932 р. викладав мовознавство в педагогічних інститутах, як керівник катедри, потім був затверджений у званні професора. Був переслідуваний большевицьким режимом, кількакратно заарештований, в тому й під час процесу Спілки Визволення України, хоча письменник не знав про її існування. Під час війни подався на Захід, працював у Львові редактором видання „Вечірня Година". Переїхавши до Ню Йорку, проф. Василь Чапленко повністю присвятився літературній, науковій і редакційно - видавничій праці.

Почав писати в 1920-их рр., друкуючи оповідання й повісті в журналах. Особливо відомі його такі повісті, як „Пиворіз", „Півтора людського", історичний роман „Чорноморці", повість для молоді „На узгір'ї Копетдаґу", для дітей — „Увесьденечки"; написав також декілька п'єс, сатиричну поему „Ісько Гава" та багато ін. В ділянці літературознавства написав розвідку „Сонет в українській поезії", про мову в „Слові о полку Ігоревім" та ін., в мовознавстві дав збірки статтей „Дещо про мову", „Уводини до мовознавства" тощо. В ділянці літератури Василь Чапленко був і є пропаґатором реалістичного напрямку, схарактеризованого ним, як „збагачений реалізм".

Найціннішою п р а ц ею проф. Василя Чапленка в мовознавстві є його твір „Українська літературна мова, її виникнення й розвиток", що вийшла у виданні УТҐІ в 1955 р. Автор далі працював над цією темою і, як інформував проф. Я. Рудницький в „Українському Голосі" з 27 травня, „довів її до найновіших часів; як така, вона появиться з нагоди його ювілеїв у цьому, 1970 р., другим виданням у Мюнхені".

В оцінках багатьох літературних і мистецьких явищ та подій за кордоном Василь Чапленко виявив здоровий підхід і критичну настанову, спрямовану на виправлення неподобств чи помилок. З цього погляду особливо важливим був його цикл літературознавчих статтей у місячнику „В и з в о л ьний Шлях" у Лондоні.

Проф. Василь Чапленко в час свого 70-річчя виявляє велику творчу активність, виступає також час від часу в пресі як журналіст. Читацький загал без сумніву сподівається від цього працьовитого письменника та першорядного мовознавця нових „Пиворізів" і „Чорноморців". Дружина письменника, п-і Наталія Чапленко, є відомою культурно - громадською діячкою, зокрема в Головній Управі СУА.

(Л. П.)

ПРОМИСЛОВА ПРОДУКЦІЯ ЗМЕНШИЛАСЯ

Вашингтон. — Федеральна Резервова Рада стверджує, що в травні цього року промислова продукція зменшилася на 8 десятих одного відсотка і становила 169.0 з пересічних 100 відсотків, встановлених в роках 1957-1959. Травнева продукція була найменша від грудня 1968 року, коли вона виносила 168,7. Зменшення промислової продукції та збільшення в травні числа безробітних свідчить про те, що економіка зменшується, хоч була надія, що вона припинить темп свого сповільнення. Відсоток безробітних в травні становив 5, а в квітні він виносив 4.8 відсотка. Досі промислова продукція в липні минулого року дійшла була до найвищого пункту, і досі зменшилася на 3 відсотки. Та це ще не дорівнює зменшенням продукції, які були під час чотирьох рецесій після другої світової війни. Продукція зменшилася була на 5.7 відсотка під час економічної рецесії в 1960-1961 роках, а в роках 1957-1958 до 14.0 відсотків. Травневе зменшення продукції занепокоїло економістів, які сподівались поліпшення економіки.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

БАЛЯДА ПРО ЗАЛІЗНОГО КОНЯ

Коли на Україні народився Іван Котляревський (1769 р.), шотляндський механік Джеймс Ватт винайшов паровий рушій, а коли Тарасові Шевченкові було 11 років (1825), англійський к о п а л ь н яний механік Джордж Стівенсон винайшов льокомотив і вжив його як тяглову силу для першого поїзду на лінії Стоктон - Дарлінґтон.

Перший льокомотив названо „Ракетою" і був він спроможний везти тягар у п'ять разів важчий за себе.

Перший особовий поїзд на лінії Стоктон - Дарлінґтон їхав по дерев'яний рейках зі скорістю 10 миль на годину. Сто років пізніше довжина залізничих рейок у світі дорівнювалася одному мільйонові кілометрів.

Історія залізниці — це історія пригод, відваги та інженерного ґенія, що, переборюючи, здавалося б, непоборні труднощі та перешкоди, заснував світ густим павутинням сталевих рейок і скоротив відстань між містами та країнам. Щоб провести рейки до всіх закутин нашої пляaнети та промостити шляхи „залізному коневі", просвердлено тисячами тунелів гори, пов'язано незчисленними мостами пропасті та запряжено до колісниці залізничої технології все знання будівництва, металюрґії та механічної й електричної інженерії.

Хоч залізниця є англійським винаходом, майже всі її поліпшення зроблено в Америці. І так: сучасний прпрофіль залізничої рейки запроєктував Роберт Стівенс, головний інженер залізниці в Кемдені, Н. Дж.; п н е в матичні (повітряні) гальма є винаходом Джорджа Вестінґгавза, засновника фірми Вестінґгавз Електрик Ко.; спальні та їдальні вагони впровадив Мортимер Пульман; з іменем Джоеля Тиффані зв'язані вагони - рефриджерейтори, спочатку охолоджувані льодом, а пізніше розпряженим амоніяком; врешті поштові вагони, що є мініятюрами нормального поштового уряду, є теж винаходом американського ума.

Але й сам льокомотив за сто років існування перейшов драматичну зміну від стівенсонської „Ракети" та „Великого Пальця" Пітера Купера (американського інженера залізниці Балтимор-Огайо) до сучасної аеродинамічної форми типу 4-6-2 чи 4-8-4, збільшивши в 100 разів свою потужність і в 10 разів свою скорість!

На Україні перша залізниця появилась по знесенні панщини, як провісник модерної технології західнього світу. І хоч залізнича мережа була у нас доволі рідка в порівнянні з залізничою мережею західнього світу, вона стала одним з основних засобів комунікації в Україні та джерелом заробітку наший людей.

Вздовж залізничих колій поставали станції, а між ними залізничі будки, в яких жили та працювали українські будники. Обов'язком будника було відчиняти та замикати залізничу рампу при переїзді поїзду і бути в той час на постою з червоним прапорцем в руках. Крім будників, 80% кондукторів та палячів на льокомотивах становили українці; не бракувало між ними й машиністів, з а л і з ничих службовців, інженерів, навіть радників залізничих дирекцій.

Залізниця, а особливо льокомотив, запустили глибоко своє коріння в царину фантастики молодих душ. Для мене особисто стала вона тим казковим злотом, що зачарувало мою душу і віддало її в полон механічному богові на Львівській політехніці. Склалося так, що навіть свою піврічну обов'язкову практику, перед дипломом, я відбув на льокомотиві, як паляч та помічник машиніста.

Щойно на тих „посадах" я зревідував своє романтичне наставлення до „залізного коня", що коштувало мені багато недоспаних ночей та осмалення правої руки під час накидування вугілля до пальовиська.

Якщо хтось думає, що ручне наснажування вугіллям льокомотив є легкою річчю, той дуже помиляється. В першій мірі слід мати на увазі те, що поїзди їздять вдень і вночі. Вдень, а особливо вліті, на льокомотиві нестерпно гаряче, вночі ж суміш гарячі та холодного повітря робить людину сонною та нестійкою на ногах. А тут треба стояти цілу ніч на суставі залізної плятформи між властивим льокомотивом і тендером, що під час їзди кидає людиною в обидві сторони. І в тій ситуації я мусів трапляти лопатою з вугіллям в овальний отвір пальовиська. А трапивши в нього, розкидати його одноцільною верствою на поверхні рушту, щоб зменшити термічні втрати і дати змогу моєму „босові"-машиністові дістати якнайвищу премію за економічне зуживання вугілля.

Це все дало мені змогу не тільки пізнати практично льокомотив, але й оцінити працю паляча.

В модерному льокомотиві працю паляча — виконує ґвинтовий конвеєр, чи пак „штокер", захований під вугільним бункером, що скоріше та видайніше наснажує льокомотив, покриваючи цілу поверхню рушту в пальовиську тонкою верствою антрациту.

На жаль, не зважаючи на всі модерні уладження та поліпшення, паровий льокомотив доживає на наших таки очах свого віку. Його місце займають електричні та дізелеві льокомотиви.

Електричні залізниці, подібно як міські трамваї, мають ту невиґоду, що вимагають зовнішньої мережі проводів для допровадження електричного струму до поґінних електричних моторів.

Цю проблему розв'язали до деякої міри ґеніяльно дізелеві рушії, які ґенерують у льокомотиві власний електричний струм, що ним поганяють електричні мотори.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Степан Смерека

ОБЛАВА

(1)

Золоте листя дерев дрімало в садах, городах і лісах. Вікна плакали і не давали Михайлові дивитись на дорогу, вкриту безліччю калюж, на яких кипіли дощові бульбашки. Ген за дорогою на старезному цвинтарищі бовваніла самітня трупарня з вибитим вікном біля зруйнованої братської могили борців за волю рідного краю. На деревах і кущах сиділи душі праведних і скаржились безкраїм просторам, що їм не дають спокійно спати у спільній могилі. І хто? Люди, — живі люди заподіяли кривду небіжчикам. Ні, це не люди! Це людожери з диявольськими душами налетіли зі Сходу і плюндрують з н е д о л е н ий край. Так, це вони, фіно-монгольські нащадки Джінгіс-Хана руйнують святині, могили, сіють недолю і сльози.

Михайло дивився на цвинтар, і рій думок шугав у його голові. Біля нього на лаві лежала ґраната і пістоля з останніми набоями. Це все, що залишилось після вчорашнього бою з відділами МВД під час облави в селі. Свій автомат він віддав побратимові Петрові, бо його автомат був пошкоджений вибухом ворожої ґранати.

Де він тепер, Петро? Де інші друзі - побратими, що так завзято боронили свою домівку-бункер і не здалися ненависним окупантам. Як не скаженіли вороги, скільки разів не підповзали з усіх сторін до бункера, закидаючи його ґранатами — нічого не вдіяли. Повстанці тримались по-геройськи. Важкий кулемет, автомати, ґранати, пістолі дали їм змогу витримати облогу до пізнього вечора. І коли темна ніч вкрила землю, повстанці зраділи. Вони знали, що ворог не відважиться підповзати близько в темряві і можна буде непомітно вийти з бункера, щоб скритися в безпечнішому місці. До ранку вони не могли боронитися в цьому бункері, бо не вистачило б набоїв. Їм за всяку ціну треба продертися в ліс, а там далі до сусідніх селищ, щоб з'єднатися з іншими відділами.

Михайло звелів усім по одному виповзати з бункера під прикриттям кулеметного вогню і пробиратися в ліс. Він виповз останній, жбурнув одну за другою дві ґранати в пащу чорної ночі, звідкіля сипались автоматні черги енкаведистів, і швидко поповз до залишених німцями окопів, які тягнулися з малими інтервалами аж до цвинтаря. Він навмисне подався у протилежний бік, щоб дістатися до другого бункера, де було ще чимало боєприпасів, а найголовніше, щоб дати змогу своїй бойовій групі дістатися до лісу.

Під шатами чорної ночі він непомітно доповз до окопів і швидко побіг зиґзаґуватим ровом у напрямі Вільхи (так називалася та частина села біля цвинтаря). Пробігши метрів сто-сто-п'ятдесят, зупинився і став прислухатися, вгамовуючи віддих. До нього долітали слова грубої лайки енкаведистів. Врядигоди тріщали черги ворожих автоматів. В селі жалібно вили собаки. Ніде, ні в одній хаті не світилося. На вулиці не чути було нікого. Село неначе вимерло.

Спецвідділи МВД з самого ранку нишпорили по садах, городах, домах, не минаючи ні одного двора. Заглядали в кожну хату. Довгими грубими дротами пронизували ожереди соломи, стоги сіна, заходили в клуні і перевіряли докладно всі засіки. Тільки тепер, здається, перестали, бо надворі темно, хоч око виколи. А може повернулися до райцентру на ніч, бо енкаведисти ніколи не наважуються залишатися у селі вночі. Бояться прокляті окупанти відділів УПА. Вештаються по селах тільки великими групами, і то вдень.

Стрілянина втихла. Собаки гавкали десь аж на тому кінці села. Михайло вирішив зайти додому, помитися і чимбудь підкріпитися, бо ввесь день нічого в роті не мав. Його хата третя зряду, біля цвинтаря. Там ще окопи довкруги, не засипані після війни, які тягнуться ген туди, через поля, аж до лісу. Цими окопами користуються бойові групи УПА. Більшими і меншими групами вони переходять непомітно і вдень, і вночі від села до села аж до самого прикордоння.

Михайло — круглий сирота. Є в нього старша сестра, Ганна, ще незаміжня, і вони господарювали разом. Крім Ганни, є в нього ясна зірниця його серця — Марта, струнка й гнучка, з очима чистими, як небо, як волошки в червні. А голосок її, як дзвіночок, так і лящав срібними переливами, коли дівчата сходилися на вулиці та співали.

Марта для Михайла — це найбільший скарб його душі, безмежна радість і надія. І вона горить таким же гарячим коханням до нього. Бувало, як не побачить його на вулиці, так і пісні їй не співались, і не до жартів тоді було з дівчатами; нудила світом, виглядала свого ясного сокола, чи не з'явиться з-поза кучерявих верб і не гляне на неї глибоким пестливо-закоханим поглядом.

Ганна теж любить Марту і часто запрошувала її до себе, особливо в осінню негоду та зимою, коли надворі холодно, тисне мороз або мете снігом. Марта все частіше забігає до Ганни, зокрема тоді, коли Михайло з бойовою групою ходить виконувати бойові завдання. Тоді чекають і переживають обидві. Сьогодні Марта була разом з Ганною від самісінького ранку, як тільки появилися в селі спецчастини МВД і почалась облава. Переживали й тремтіли разом, коли на подвір'ї з'явились екаведисти й крикнули: „Всім вийти з хати у двір!"

Обидві вийшли на подвір'я і, перелякані, чекали, що буде далі.

— Хто ще є в хаті? — спитав один із них.

— Нікого! — відповіла Ганна.

Двоє енкаведистів обережно ввійшли в хату. Вправні й вишколені у нищенні чужого добра, вони швидко перевернули все догори ногами. Не знайшовши нікого, вискочили надвір. Сказали Ганні, щоб вела їх до клуні. Ганна відчинила клуню і пішла на тік. Енкаведисти почали шпигати довгими спицями снопи пшениці й жита в засіках, а потім звеліли д і в ч а там викидати важкі снопи з засіків на тік.

Обидві зі сльозами на очах, почали виконувати цей наказ під сміх і брудні жарти большевицьких посіпак. Ганна з жалем дивилась, як обтрушується пшениця з сухих колосків, як сиплеться струмочками під ноги. Посміявшись над бідними дівчатами пішли далі, до сусідніх дворів, продовжуючи знущатися над безборонними селянами.

Десь далеко на заході спалахнула блискавка. Загуркотів далекий грім, наближалася буря. Михайло виліз з окопа і пішов додому.

В густому садку біля дому він зупинився і почав уважно прислухатися. Потім обережно підійшов до маленького кухонного віконця, що виходило в сад, і почав пильно слухати. В кухні було темно і в світлиці теж. Він пошкрябав шибку. За хвилину у вікні показалась голівка Марти. Вона відчинила кватирку і сказала, що довкруги спокійно і він може зайти в хату.

(Далі буде).

В обороні політичних в'язнів в СССР

(Резолюції, прийняті на нараді Екзекутиви Европейської Ради Свободи, ЕРС, що відбулися в Мюнхені, 29-30 травня 1970 р.).

У справі переслідування борців за свободу

Совєтсько - російська імперія стосує жорстокі методи терору супроти поневолених націй у кожній ділянці життя, а в першу чергу культурній. Тюрми, концентраційні табори, психіятричні заведення — це призначення і страшна перспектива для інтелектуалів, поетів, письменників і всіх борців за свободу, які не є покірними слугами комуністичного і російського імперіялізму.

ЕРС протестує проти постійного насилля над людськими і національними правами, його засуджує і закликає публічну опінію і парляменти вільного світу, а зокрема такі організації як Інтернаціональну амнестію, Інтернаціональну Комісію Юристів (Женева), Европейську Раду (Штрасбурґ), Об'єднані Нації, Міжнародний Червоний Хрест, допомагати борцям за свободу, репресованим і переслідуваним в СССР та вимагати звільнення політичних в'язнів, які нидіють у совєтських концентраційних таборах і тюрмах.

За справжній гуманізм

Ленін розпрацював доктрину ведення політичної війни з метою знищити існуючі цивілізації і замінити їх російського типу тоталітарною, тиранською і нелюдською системою влади, званою комунізмом.

Ленін особисто наказував вбивати або депортувати мільйони невинних людей без ніякої іншої причини як їхнє національне походження, чи клясова приналежність, освіта й виховання, культурна спадщина, релігія чи відданість ідеї національно - державної незалежности і самовизначення усіх народів, великих і малих.

Ленін застосував терор і насильство як основні засоби вдержання влади над народами. Його епігони придержуються Л е н і нового вчення і прикладу з непохитною і злочинною рішучістю. Ленінові теорії і змови стосовно комунізування і поневолення цілого світу кинули людство в стан постійного конфлікту, безкрайнього насильства, неспокою і небезпеки, воєнного страху і терпіння в наслідках міжнаціональних, соціяльних і громадянських воєн, викликуваних комуністами.

ЮНЕСКО як орган Об'єднаних Націй схвалило резолюцію, запропоновану наступниками і реалізаторами його теорій та змов, в якій Леніна проголошено „великим гуманістом". Ця неймовірна резолюція є якнайбільше несамовитим визовом Правді та Історії. ЕРС закликає членів - нації Об'єднаних Націй засудити і відкинути заходи представляти Леніна „гуманістом", — і в інтересі свободи та справедливости розкрити правду про ці теорії, пляни і дії Леніна та його наступників і наслідувачів.

ЕРС поручає організувати протестні акції у вільному світі з метою виявити злочини Леніна і ним створеної російської імперської системи.

Національно - визвольна боротьба за державну незалежність і людські права усіх уярмлених націй повинна одержати всебічну допомогу цілого волелюбного людства.

У справі Камбоджі

ЕРС вітає відважну і далекозору децизію Президента ЗСА дати Камбоджі допомогу встоятися проти агресії північно - в'єтнамського комуністичного режиму, постійно підтримуваного Росією і комуністичним Китаєм.

Вмарш військ ЗСА до Камбоджі допомагає не лише обороні цієї країни, Південного В'єтнаму і цілої Південно - Східньої Азії, але є теж запорукою оборони свободи усього світу.

Таму, що ми непохитно віримо в неподільність свободи, вважаємо акцію військ ЗСА і Південного В'єтнаму як необхідний крок у допомозі боротьбі за свободу всюди, де виявляється її необхідність. Боротьба проти комунізму в Камбоджі і в Південному В'єтнамі є також нашою боротьбою; її цілі є нашими цілями.

Д-Р ФАН ВАН ГУЄН ПРОГОЛОСИВ у Парижі, що він готов скласти такий некомуністичний уряд Південного В'єтнаму, який буде здатний заключити мир з комуністами й закінчити В'єтнамську війну. Д-р Гуєн — це еміґрант з Південного В'єтнаму, якого видалено відтіль за його пропаґанду замирення на базі „невтральности".

Увага! СОЮЗОВЦІ! Увага!

ЗАХОДОМ

ОКРУЖНИХ КОМІТЕТІВ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ПЕНСИЛЬВЕНІЙСЬКОГО СТЕЙТУ

Округ: Філядельфійської, Піттсбурґської, Аллентавнської, Вілкіс-Берської, Скрентонської і Басейну Твердого Вугілля — Шамокін

— відбудеться —

в неділю, 28-го червня 1970 року
на оселі ім. Олега Ольжича
в Лігайтоні, Па.

ВЕЛИЧАВИЙ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЗІ СЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ:

1. Год. 11:45 ранку — **Служби Божі** українського католицького і українського православного обрядів.
2. Год. 1-ша дня — **Спільна Панахида** в пам'ять піонерів та всіх померлих членів УНСоюзу. Панахиди відслужать: о. монс. **Стефан Тиханський**, парох укр. кат. церкви св. Івана Хрестителя в Нортгемтоні і **митрофорний протоієрей Андрій Двораківський**, парох укр. правосл. церкви Успіння Пресв. Богородиці в Нортгемптоні. В Панахиді візьмуть участь й інші священики обох обрядів.
3. Обідова перерва до год. 3-ої по пол.
4. Год. 3-тя по пол. — **Відкриття Свята** — відкриває **Михайло Гентош**, голова Округи Шамокін.
5. Імпрезова частина — проводить **Степан Гавриш**, голова Ініціятивного Комітету.
6. Виступ танцювальної групи з Піттсбурґу **„Молодь України"** під мист. керів. п. **Люби Глутковської**.
7. Промови: **ЙОСИПА ЛИСОГОРА**, головного предсідника УНСоюзу і **МИХАЙЛА КІЦАКА**, українського кандидата на конґресмена.
8. Виступ вокального тріо **„СОЛОВЕЙКИ"** при Осередку **СУМА ім. УПА** у Філядельфії під мист. керів. **проф. Зої Маркович**.
9. Виграші цінних нагород.

До участи в тому величавому Дні Українського Народного Союзу, запрошується все Українське Громадянство та Союзовців, як стейту Пенсильвенії, так рівнож і стейтів Мериленду, Делавару, Ню Джерзі і Ню Йорку.

Вступ на це величаве свято лише одного долара.

Доїзд: їхати до дороги 209 в Лігайтоні, а там уважати на написи, які вказують Ольжичівку.

Союзовий День попередить велика **ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ** і багатою програмою, **в суботу вечором 27-го червня 1970 р. в залях Ольжичівки.**

ЕВРОПЕЙСЬКА РАДА В ОБОРОНІ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

Екзекутива Европейської Ради Свободи (ЕРС), в склад якої входять президент Оле Берн Крафт, кол. міністер закордонних справ Данії, голови Екзекутиви Ярослав Стецько й Іван Маттео Льомбардо, кол. міністер закордонної торгівлі Італії, пані Сузанна Лябен (Франція), відома антикомуністична діячка й автор численних праць, гол. міжнародної Конференції Протисовєтської Психологічної Війни, Джан Ґреґем, голова Британської Ліґи за Европейську Свободу, проф. д-р Т. Оберлендер, кол. німецький федеральний міністер та інші видатні европейські діячі, відбула наради в Мюнхені в днях 28-29 травня 1970 р.

Екзекутива р о зглянула питання про політичну ситуацію й зокрема про ситуацію за залізною заслоною в країнах уярмлених в СССР і в сателітних державах, як теж організаційні питання ЕРС.

Екзекутива прийняла низку рішень у справах — „Року Леніна", розкриваючи Леніна як одного з найкривавіших тиранів і народовбивців усіх часів і народів, стала в захист борців за свободу і незалежність уярмлених російським імперіялізмом і комунізмом народів, висловила свою підтримку президентові ЗСА Ніксонові в його акції в Індокитаї, зокрема в Камбоджі та прийняла рішення в організаційних справах. Постанови Екзекутиви будуть опубліковані в найближчому числі цього часопису. Вони розіслані різним західнім пресовим агенціям: ДПА, АП, ЮПІ, РОЙТЕР і інші. Текст постанов, проєктовані Ярославом Стецьком і прийняті Екзекутивою, виявили одноЗгідність в усіх засадничих справах представників вільної частини Европи й уярмлених націй зокрема АБН і України.

Члени Екзекутиви відвідали дім Визвольного Фронту, бюра АБН, „Шляху Перемоги", друкарню, як теж інші установи на Цеппелінштрассе. Екзекутива ЕРС зробила спільну знимку з усіма працівниками нашого руху на Цеппелінштрассе, висловлюючи свій подив до витривалости і смілости їх, коли КҐБ намагається газовими бомбами і атентатами стероризувати українських борців за свободу.

Члени Екзекутиви першого дня нарад відвідали місце, де згинув, убитий КҐБ, Провідник ОУН сл. п. Степан Бандера.

Пресове Бюро АБН

БАЛЯДА ПРО ЗАЛІЗНОГО КОНЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

спряжені з осями льокомотива.

Видайність парової машини без конденсатора не переходить 10%, це значить, що на спалених у пальовиську 100 фунтів вугілля лише 10 фунтів використовується на справжню працю. Дізелевий рушій, що діє на основі стиску та самоспалення нафти, має 40% видайности, це значить, що він може, без зміни пального, продукувати тяглову силу для льокомотива на 4-кратно довшій відстані. Коли додати до цього, що він не має казана і не потребує робити додаткових зупинок для наснажування своїх збірників водою, тоді зрозуміємо велику перевагу дізелевого льокомотива над паровим не тільки в заощаджуванні пального ,але й в збільшенні скорости їзди.

Крім електричних дізелевих льокомотивів, переводяться експерименти з льокомотивами на погін газовими турбінами та струменевими (джетовими) рушіями. Струменевий льокомотив випробовує управа залізниці Ню Йорк - Централ на відстані 30 миль на особливо спроєктованих рейках у північно - західній частині стейту Огайо. Цей експериментальний льокомотив, що має назву „Блек Вітл", витягає 150 миль на годину. Його перший прототип, змонтований секретно в Клівленді, їхав удвоє скоріше завдяки магнетним рейкам.

Крім газових та струменевих льокомотивів, у стадії експериментів є електричний поїзд на лінії Вашинґтон - Бостон, що, як кажуть, їде зі скорістю понад 100 миль на годину.

Проблему справности поїзду розв'язали скоріше та практичніше за американців японці побудовою нової залізниці Токаїдо вздовж узбережжя Гоншу між містами Токіо та Осака. Довжина цієї лінії дорівнюється 320 милям, а пересічна скорість т. зв. суперекспресу (16 вагонів) 125 миль на годину. Рейки та вагони цієї залізниці побудовані так,. що склянку, сповнену вщерть водою, можна сміливо поставити у вагоні - ресторані на стіл і жадна краплина з неї не вихлюпнеться.

Цю надзвичайну стабільність поїзду осягнули японці не лише завдяки новим рейкам, а й впровадженням автоматичної контролі його скорости. Щоб уникнути завеликих скрутів, на лінії Токаїдо на відстані 300 миль побудовано 40 тунелів та 280 мостів, з яких найдовший має 4,000 футів довжини. Щоденно по цій лінії проїжджає 250 поїздів, що перевозять сотні тисяч пасажирів з далеких відстаней. Цей великий осяг японських інженерів можна вважати не тільки ренесансом залізниці, але й запорукою, що „залізний кінь" ще може відіграти поважну ролю в системі сучасної комунікації.

(Л. Я.)

ЛІТНІЙ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПРИ ІН-ТІ СВ. ВОЛОДИМИРА

Торонто. — Дирекція Українського Інституту св. Володимира ухвалила провести інтенсивний місячний курс української мови, що триватиме від 5-го до 31-го липня. Вивчення мови буде провадитись за новою зорово-слуховою методою „Чілтон". Також будуть лекції з українознавства. Курс призначений для дітей від 12 до 16-го року, котрі не знають або слабо знають українську мову. Бажано, щоб усі курсанти були приміщені в Інституті, аби атмосфера була українська. Повний кошт 150 дол — це покриватиме приміщення, харчування і потрібні матеріяли. Ректор Інституту св. Володимира п. В. Кирилюк інформує, що є змога прийняти на цей курс лише 40 студентів. Зголошуватись негайно. Телефон — 923-3318 у Торонті.

У Німеччині почав виходити український журнал „Життя і праця"

Мюнхен. — Стараннями й заходами Головної Управи Українського Християнського Робітничого Руху, УХРР, тут вийшло перше число нового журналу „Життя і Праця", призначеного головно для українських робітників у Німеччині. Благословення на видання такого журналу дав Єпископ Платон Корниляк, успіхів побажали Координаційний Осередок Українських Громадських Центральних і крайових установ у Европі, КОУГЦУ та ЦПУЕН. Статті будуть вміщуватись в основному українською мовою, але для мішаних подруж і їх дітей — також німецькою мовою. „Життя і Праця" інформуватиме про професійний рух робітників, у тому й українців у Зах. Німеччині, про поневолене робітництво в Україні та в ін. країнах під комуністичною диктатурою; подаватиме матеріяли для виховання дітей і молоді в українському національно - християнському дусі; сприятиме втриманню зв'язків і почуття єдиної спільноти серед української громади в Зах. Німеччині. В першому числі, крім привітів і редакційної „Наш почин", надруковані статті о. І. Томашівського „Соціяльна наука Церкви", Ф. Кордуби „Український Християнський Рух — конечність", інформація про У к р а їнський інтернат у Мюнхені, лекція української мови для німецькомовних громадян і українців, які не мали змоги її вивчати, та ін. матеріяли. Перше число цього нового квартальника ілюстроване фотознимками, має 32 стор.; редакція міститься в Мюнхені, головний редактор — Фелікс Кордуба.

Секретар скарбу передбачає помірковане зменшення відсотків

Ню Йорк. — С е к р е т а р скарбу Дейвід М. Кеннеді, промовляючи на прийняттю з приводу призначення нагороди за бизнесові й фінансові журналістичні праці, — передбачав, що в найближчих місяцях відсотки від позичок почнуть помірковано зменшуватися. Це зменшення не буде драстичне, найбільше на один пункт. Секретар скарбу відкинув проєкт впровадити контролю цін і платень, що могло б настати тільки під час поважної воєнної економіки. Ця заява Кеннеді є запереченням пляну асистента секретаря скарбу Морея Л. Вайденбавма, який недавно піддавав думку, що президент Ніксон повинен зарядити контролю економіки, щоб помогти поборювати інфляцію. Секретар скарбу твердив, що федеральний бюджет має бути відбиткою того стану, в якому знаходиться економіка країни. Він казав, що президент Ніксон може не підписати тих законопроєктів, які збільшували б дефіцит у федеральному бюджеті понад передбачену суму 1.3 більйона долярів. Кеннеді передбачає, що вліті цього року економіка почне збільшуватися зі швидким темпом.

СССР не думає поступатись Китаєві в питанні кордонів

З нагоди „Дня прикордонника", що його в СССР відзначають щороку 28 травня, московська „Правда" опублікувала статтю „Вартові родіни" ген.-полковника П. Зирянова, начальника прикордонних військ СССР. У ній сказано, що тепер кордони між СССР і „соціялістичними державами" є кордонами нового типу, бо „брати охороняють кордони своїх держав, як складової частини всієї соціялістичної співдружности". Але „відповідальність прикордонних військ у наш час особливо велика", бо „хто забуде про постійну загрозу, яка існує, той забуде про нашу трудову республіку". Хоча між Москвою й Пекіном далі тривають переговори про відпруження та врегулювання кордонів, у статті в „Правді" сказано: „Не відступаючи від своїх законних принципових позицій, оберігаючи інтереси родіни і недоторканість наших кордонів, ми будемо робити те, що від нас залежить, щоб унормувати міждержавні відношення з Китайською Народною Республікою". Така заява, опублікована в органі ЦК КПСС, рівнозначна з відмовою СССР переговорювати з комуністичним Китаєм в питанні територій, що перебувають у складі земель СССР і які життьово необхідні для майже 800-мільйонового населення Китаю, з його велетенським щорічним природнім приростом. У с т а т т і стверджується „тісна співпраця між прикордонними військами і КҐБ".

У Львові створено оригінальний кольоровий телевізор

Київ. — Газета „Радянська Україна" з 28 травня опублікувала повідомлення „Веселка „Електрона — 701" про те, що українські інженери у Львові, Е. Коробенко, І. Марченко в співпраці з іншими колеґами, створили оригінальний кольоровий телевізійний апарат. Він діє за тим принципом, хо сприймає по черзі різні кольори і їх немов „запам'ятовує", а потім кидає на екран всю гаму, що й дає великий зоровий ефект. Вже створено перші приймачі, під назвою „Електрон — 701". Слово „Електрон" — це традиційна львівська назва-марка заводу кольорових кінескопів у Львові, число 7 означає кольоровість, 0 — відсутність якоїсь першої, другої чи ін. кляси в цій апаратурі, а число 1 — означає модель число перше. Апаратура дуже складна для виробництва, але нею легко користуватись телевізійним глядачам. В основі нового принципу кольорового телевізійного апарату лежить так зв. кольоровий кінескоп, який „своєю складністю можна віднести до найбільш помітних творінь сучасної технічної думки". Кольоровий кінескоп, вмонтований в телевізор, складається з електроних променевих трубок. Апаратура працює на трьох головних кольорах — червоному, синьому й зеленому, але дає також багато відтінків і кольорових тонів та півтонів. Через телевізор „Електрон-701" — можна дивитись і чорно-білі, і кольорові передачі. Праця українських науковців над цим телевізором остаточно має бути закінчена в кінці 1970 р., і тоді буде налагоджено їх серійний випуск.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

НАД ПІВДЕННИМ В'ЄТНАМОМ ВОРОГ ЗБИВ в минулий вівторок знову один американський гелікоптер. Таким чином американське летунство втратило від 1961 року у В'єтнамі, Ляосі й Камбоджі разом 1.668 гелікоптерів.

14-РІЧНИЙ ХЛОПЧИНА ДЖЕРАЛД АНТУАН із Ньютону, Массачусетс, є „нормальною дитиною", але має надзвичайні здібності н математиці, хемії й філософії. Так схарактеризував свого сина його батько Роджер **Антуан**. Цей хлопчина у віці 14 років закінчив середню школу гай скул), здобув 52 „кредити" в коледжі. Батько його є професором математики в Нортістерн Університеті. 14-річний Джералд плянує студіювати електричну інженерію і закінчити її в 1972 році. Ці студії відбуватиме вдень, а одночасно вночі хоче вивчати технологічну інженерію. Він грає на фортепіяні, ґітарі і баритоновім розі. Його спорт — плавання і їзда на лижвах.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в п'ятницю, 12-го червня 1970 року в Бофало, Н. Й., після короткої недуги упокоївся в Бозі на 79-му році життя наш Дорогий Батько і Дідусь, бувший старшина Другої Волинської Дивізії Армії УНР

СВ. П.
ВОЛОДИМИР ФИЛИПІВ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в Бофало, Н. Й., звідки Тіло буде перевезене до церкви св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 17-го червня 1970 року о год. 10-ій рано на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.,

Горем прибиті:

син ЄВГЕН з дружиною
дочка НАДІЯ з чоловіком і дітьми
та родина КРЕСР

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в неділю, 14-го червня 1970 року упокоїлася в Бозі наша Дорога

ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.
МАРІЯ ПОЛЕВЧАК
з дому ОЛЕКСА

народжена в 1901-му році, в Нортгемптоні, Пенсильвенія, замешкала в Елизабеті, Н. Дж., членка, урядничка і конвенційна делеґатка Сестрицтва „Любов", 37-го Відділу УНСоюзу, та довголітня урядничка і делеґатка „Дочок України", 24-го Відділу Союзу Українок Америки.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПОХОРОНИ будуть відправлені в середу, 17 червня 1970 р. о год. 11 перед полуднем в українській кат. церкві св. Володимира в Елизабеті. Тлінні Останки спочивають в похоронному заведенні Don Mc Cracken Funeral Home, 2124 St. George Ave., Елизабет, Н. Дж. Відвідувати можна у вівторок, *16-го червня 1970 р. о год. 7-ій вечора.*

У глибокому смутку —
РОДИНА

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Марії Полевчак, прохаємо складати пожертви на авдиторію при школі св. Володимира в Елизабеті, Н. Дж.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого СИНА і БРАТА

бл. п.
Анатолія Півторацького

буде відправлена

Служба Божа

23-го ЧЕРВНЯ 1970 р. в УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ в БАВНД БРУКУ, Н. Дж. і

Панахида над Могилою Покійного

ЕНА і ВАСИЛЬ ПІВТОРАЦЬКІ

Замість квітів на свіжі могили
бл. п. мґра ІВАНА ГОЛІЮКИ
— і —
проф. ІВАНА НЕДІЛЬСЬКОГО
пересилає 30.00 долярів
на будову церкви св. Юра в Ню Йорку

Марія ЛЕМІЩУК

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Радника ТЕОДОРА РОЖАНКОВСЬКОГО
складає 50.00 долярів
на Фонд „Церква в Потребі".

УПРАВА ПЛАСТОВОЇ ОСЕЛІ
в ІСТ ЧЕТГЕМ, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. проф. ІВАНА НЕДІЛЬСЬКОГО
складають на Кодекс Українських Народніх Мельодій:

ВІДДІЛ УМІ в Пассейку, Н. Дж.	$20.00
Ярослав і Ольга ЧИПАК	$20.00

Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

Маємо шану подати до відома, що

в суботу, 20-го червня 1970 р., о год. 11-ій рано

відбудеться на МОГИЛІ

бл. п. Майора ІВАНА ТРИГУБЕНКА

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

на Українському Цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Щиро просимо Приятелів і Знайомих взяти участь у молитвах і посвяченні.

Дружина — СТЕФАНІЯ і
син — ОЛЕГ з Родиною

ВІДБУЛИСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ренням її Патріярхату із Блаженішим Йосифом Сліпим як першим її Патріярхом. Звітодавець зокрема підкреслив ролю Т-ва у відвідинах та привітаннях Верховного Архиєпископа в Канаді і ЗСА, численні акції писання і висилки до Ватикану листів і петицій в справі патріярхату, мобілізацію публічної опінії для цієї справи та поборювання різних перешкод, що їх у цій акції зустрічалося.

Невідома доля оттавського домовлення

Звітодавець пригадав, що Президія Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців опублікувала датоване 10-го квітня ц.р. повідомлення про зустріч і наради членів цієї Президії: президента Йосипа Лисогора, генерального секретаря Ігната Білинського і екзекутивного директора д-ра Михайла Сосновського з головою Церковно-релігійної Комісії Секретаріяту СКВУ Митрополитом Максимом Германюком і Митрополитом Амвросієм Сенишиним в Оттаві. У висліді цієї зустрічі і нарад Митрополит Амвросій Сенишин зобов'язався долучити свій підпис до петиції всіх інших Владик УКЦеркви до Папи Павла VI у справі підвищення цієї Церкви до гідности Київсько-Галицького Патріярхату. Копії свого листа до Папи Павла VI в цій справі Митрополит Сенишин мав переслати за посередництвом Митрополита Германюка або безпосередньо Верховному Архиєпископові. До 9-го червня ц.р. такої копії не одержано ані у Вінніпеґу, ані в Римі — твердив звітодавець.

На вересень запляновано нова акція

„Лихо не в Москві, не у Варшаві і не у Ватикані, але між нами самими" — продовжував ред. В. Качмар. Справа в тому, що документи Ватиканського Собору Другого відносно Східніх Церков були схвалені і підписані Папою. Це було базою для акції в справі патріярхату УКЦеркви і на цій підставі відбувся в жовтні минулого року Синод Владик УКЦеркви. Не відповідають правді всі поголоски, що цей Синод і його постанови були відкликані Папою. Все це треба вважати за затію Східньої Конґреґації, яка зловживає відкликами на Папу. У зв'язку з таким станом справи запляновано і треба перевести у вересні цього року достойний, але рішучий натиск на Владик УКЦеркви в цій країні, щоб вони визнали і перевели в життя рішення минулорічного Синоду Владик УКЦеркви щодо її помісности й патріярхального завершення. Звітодавець рекомендував новообраній Управі, щоб не звертала уваги на Східню Конґреґацію, щоб не завертала з обраного шляху, бо справа патріярхального завершення УКЦеркви є тільки справою часу. Кожна акція в цій справі має тепер тим більші вигляди на успіх, що ввесь український католицький мирянський загал, всі його центральні і місцеві установи та організації однодушно підримують цю справу.

Не зневірюватись! — закликає д-р Р. Осінчук

Д-р Роман Осінчук, звітуючи за Раду Мирян, закликав головно до видержливости. „Наша громада спить і проспала патріярхат!" — говорив звітодавець. Але не треба зневірюватись. Трудноші існують на те, щоб з ними змагатись. Сьогодні ситуація далеко інша, ніж вона була ще кілька років тому, зокрема коли мова про нашу громаду. Сьогодні вона вже прокинулася зі свого сну і всі організації та установи одностайно обстоюють та підтримують справу патріярхату. Наша праця в цій справі щойно починається — твердив звітодавець.

Інші звіти

Звіти ред. В. Качмара та д-ра Р. Осінчука доповнювали дир. Ярослав Пастушенко, що склав детальний звіт з касових оборотів Т-ва, в яких було $8,668.00 прибутків та $7,647.00 видатків, і інж. Степан Процик, який звітував про автономну в своїй активності Редакційну Колеґію журналу „За Патріярхат" і деякі інші публікації.

Нова Управа

Після звітів і дебат над ними, на пропозицію Виборчої Комісії обрано нову Управу в такому складі: голова — д-р Зиновій Гіль, члени Управи: д-р Ярослав Кривяк, мґр. Петро Войтович, д-р Мирослав Навроцький, мґр. Любинський, мґр. Євген Гановський, дир. Ярослав Пастушенко, мґр. Ярослав Щербанюк, радник Василь Палідвор, Микола Галів, Юрій Карпінський, Василь Пасічняк, д-р Мирослав Бих, мґр. Богдан Ясінський, мґр. Ева Піддубчишин, проф. Лев Рудницький, інж. М. Гнатейко, інж. Ірина Колтуюк, інж. Степан Процик. Контрольна Комісія: ред. Василь Качмар, д-р Стефанія Бережницька й інж. Скочдополь. Товариський Суд: мґр. Михайло Бойко, Василь Мочула і д-р Богдан Бабій. На голову Ради Мирян переобрано д-ра Романа Осінчука.

Загальні Збори закінчено спільним обідом у тому ж готелі.

Уряд Брандта в Західній Німеччині потерпів поразку у місцевих виборах

Бонн. — В неділю 14 червня у трьох західньо-німецьких автономних провінціях — „краях" — в Долішній Саксонії, Заарщині і Північній Надрайнії-Вестфалії — відбулися вибори до місцевих соймів та міських управ, при чому соціял-демократи та ще більше вільні демократи, які становлять урядову коаліцію, потерпіли поразку. Тільки в Долішній Саксонії Соціял-демократична партія канцлера Віллі Брандта осягнула невеличку більшість, але теж із втратою голосів в порівнанні з попередніми виборами, зате в других названих двох провінціях програли до опозиційної Християнсько - демократичної партії. Найбільше програла Вільно-демократична партія, яка разом з Соціял-демократичною партією становить коаліцію в Німецькій Федеративній Республіці і завдяки яким уряд Вілі Брандта має в парляменті, „райхстаґу", 12 голосів більшости. У Долішній Саксонії та Заарщині вільні демократи не осягнули навіть 5% голосів і тому не ввійшли взагалі до тамошніх соймів, а в Надрайнії-Вестфалії здобули ледви 5.5 відсотка голосів. Нео-нацисти і комуністи не здобули ні одного мандату. Відношення сил у державному парляменті залишається таке саме, тільки престижево урядова коаліція значно потерпіла, зате у вищій палаті західньо-німецького, парляменту, у „райхсраті", що складається з представників „країв", опозиційна Християнсько-демократична партія дістала більшість. Цю невдачу соціялістів і їх партнерів приписують однаково надто далеким поступкам, що їх уряд Віллі Брандта робить Совєтам та східньо-німецьким комуністам, як теж зростові дорожні.

Відбулися загальні збори Станиці УСС в Ню Йорку

Ню Йорк. — В суботу 13-го червня в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку відбулися Загальні Збори Станиці Українських Січових Сдрільців. Збори відкрив голова Станиці Осип Стеткевич, який привітав присутніх побратимів та здав звіт із діяльности нюйоркської Станиці. Життя в Станиці було дещо сповільнилося в останньому часі, тому завданням Загальних Зборів — вибрати новий провід Станиці, який міг би оживити працю в нашій клітині організаційної схеми колишніх УСС.

Над звітом була оживлена дискусія, в якій брали участь майже всі присутні. Промовляв і голова Головної Управи УСС із Філядельфії Іван Поритко. Порушував він справу Архіву УСС, який треба б доповнити тими матеріялами, що ще є в Німеччині, та подбати про те, щоб Архів УСС примістити в такому місці, де б він мав запевнену опіку. Вирішено, що цією справою має зайнятися нова Управа Станиці в порозумінні з Головною Управою УСС.

Після довшої дискусії вибрали одноголосно таку нову Управу Станиці УСС в Ню Йорку: п. інж. Іван Вінтоняк — голова, п. Володимир Назаревич і п. д-р Мирон Левицький — члени Управи. Нововибраний голова подякував за довір'я і обіцяв ожитити працю в Станиці, просячи про співпрацю панів товаришів.

Відбулись наради 8-го Семінара Пластового Конґресу Другого

(Закінчення зі стор. 1-ої)

що їх оформив Засновник Пласту д-р Олександер Тисовський-Дрот. Узгіднено та устійнено також ряд рекомендацій в ділянках ідеології, довкілля, методики, устрою, фінансів та плянування. Ці рекомендації будуть розіслані усім Крайовим Пластовим Старшинам та делеґатам на 5-ий Збір КУПО і ПКД ще до початку Конґресу.

В цих нарадах 8-го Семінара ПКД, на яких устійнено основні рекомендації і напрямні праці Пласту на найближчі роки, взяли участь в працях Підкомісій слідуючі пластуни: (1) в ідеологічній: голова Яро Гладкий, модератор — Ганка Коренець та Наталія Макаревич, Ольга Качмарська, Я. Рак, М. Лабунька, Т. Крупа, О. Гаврилюк; (2) довкілля: голова Л. Онишкевич, модератор Лариса Онишкевич, Ірина Гасюк, Б. Колос; (3) методики: голова О. Грималяк, модератор Ю. Крижанівський та Ю. Даревич, В. Кулинич, О. Кандиба; (4) устроєва: голова Я. Гарасимів, модератори — В. Савчак, Роксоляна Гарасимів і Л. Терпляк. Був теж присутній представник устроєвої комісії КУПО О. Е. Бойчук. Від Пластової Пресової Служби взяли участь у семінарі її голова Олександер Луцький, діловод преси КПС в ЗСА і редактор сторінки „СКОБ" та Уляна Старосольська, редактор сторінки „Пластова Ватра".

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Михайло Шиян — чемпіоном тенісу СУАСТ-Схід

Кергонксон, Н.Й. — Михайло Шиян (КЛК, Бостон) здобув тенісовий примат Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств (Схід) в турнірі, що його влаштував Карпатський Лещетарський Клюб на Союзівці в суботу і неділю, 13 і 14-го червня, 1970. Із званням першуна СУАСТ-Схід на 1970-ий рік, М. Шиян одержав мандрівну чашу Романа Слободяна, почесного члена Головного Уряду УНСоюзу, що її в заступстві свого батька вручив переможцеві Данило Слободян, управитель Союзівки. У фінальній грі турніру, що до нього зголосилося 22-ох тенісистів в конкуренції чоловіків, Шиян переміг Зенона Матківського (КЛК, Бостон) 6:4, 6:1. В конкуренції сеньйорів Віктор Герлинський (КЛК, Ню Йорк) повторив свій минулорічний успіх, здобуваючи чашу СУАСТ-Схід на рік 1970. У фінальній грі цього круга, в якому змагалося шість тенісистів, Герлинський переміг Володимира Гука („Чорноморська Січ", Нюарк) 6:2, 6:1.

Додержуючи кроку своєму чоловікові, Іванка Шиян здобула перше місце в групі жінок, перемагаючи у фіналі Христю Карпевич після маратонського змагу, 6:3, 4:6, 6:3. До змагань в цій групі зголосилося шість жінок.

Провід турніру, другого в цьому сезоні, спочивав в руках Ярослава Рубля, інж. Петра Шприкевича та інж. Юрія Витановича. До успіху турніру причинилась чудова, соняшна погода, яка притягнула багато гостей і глядачів на цю популярну оселю УНСоюзу. Серед тих, що з цікавістю слідкували за недільними розгривками був крайовий чемпіон тенісу Зиновій Яцків, який прибув на Союзівку, щоб попращатися з друзями перед виїздом до В'єтнаму в уніформі американського вояка.

В Йорданії настав непевний спокій

Амман. — У столиці Йорданії настав спокій, але не минулося напруження, як наслідок п'ятиденних боїв в минулому тижні між арабськими партизанами та реґулярним військом. Король Гуссейн, рахуючись із силою партизанських організацій та їх популярністю в цілому арабському світі, погодився на їх вимогу і димісіонував двох генералів, що їх партизани вважали за своїх найбільших противників. Частина йорданської армії залишилась вірною тим генералам і тому вірні королеві військові частини та партизанські відділи старалися не допустити до столиці війська, яке наспіло з провінції. В столиці Йорданії насправді панують партизанські організації, провід яких проте намагається тримати їх у дисципліні та зберігати порядок. Голова найбільшої партизанської організації Аль Фатах, Ясір Арафат, відбув на передмісті Амману пресову конференцію. Обабіч нього сиділи два провідники двох інших партизанських організацій. Він запевняв, що американський військовий атташе, майор Роберт П. Перрі згинув випадково в ході боїв та що розстріляно двох арабів, яким закидали знасилування двох американок. Однак він зауважив, що коли б ЗСА зважилися були на переведення в Йорданії збройної інтервенції, то партизанські організації привітали б американський десант „з новим В'єтнамом". Ані йорданський уряд ані партизанські організації не ставлять перешкод евакуюванню літаками американських громадян.

ФУТБОЛІСТИ „Ч. СІЧІ" ЗАКІНЧИЛИ НЕРІШЕНОЮ 1:1 ЗУСТРІЧ ІЗ „АСТРОС" З БОСТОНУ

Нюарк, — 14-го червня. — Футболісти місцевої „Чорноморської Січі" здобули нерішену 1:1 в зустрічі із дружиною „Астрос" з Бостону за мистецтво Американської Футбольної Ліґи. Першу півгру закінчено з рахунком 1:0 для „Астрос", а вирівняння для „Чорноморської Січі" здобув на 84-ій хвилині змагань Іван Паливода. Дружина „Астрос", з якою осягнули молоді січовики нерішену 1:1, веде в дану пору в показнику гор Американської Футбольної Ліґи.

✝ **ВІДІЙШЛИ ВІД НАС**

СТЕПАН ЗАПЛАТИНСЬКИЙ член УНС Відд. 399 Т-ва Леви в Чикаґо, Ілл., помер 9 березня 1970 р. на 73 р. ж. Став членом УНС в 1955 р. Полишив у смутку дружину Катерину. Похорон відбувся 12 березня 1970 р. на цвинтарі св. Миколая в Leyden Twp., Ill.
Вічна Йому Пам'ять!
Р. Прихан, секр.

MARY GORCHYCA, членка УНС Відд. 62 Т-ва Згода в Філядельфії, Па., померла 3 квітня 1970 р. Нар. в с. Літиня, пов. Дрогобич, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1927 р. Полишила в смутку синів: Йосифа і Леона, доньку Анну і 6 внуків. Похорон відбувся 7 квітня 1970 р. на цвинтарі Голи Крос у Філядельфії, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Васильків, секр.

МИХАЙЛО КЛОПОТОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 387 Т-ва Любов у Віллиментик, Конн., помер 1 квітня 1970 р. на 60 р. ж. Нар. у Чернівцях на Буковині, Україна, став членом УНСоюзу в 1965 р. Любитель національного діла та пісні, що свого часу працював у театрі. Активний член УПЦ св. Петра й Павла в Виллиментик, б. член УККА, УНДому. Полишив у смутку сина Тараса з дружиною Павлиною, 2 доньки: Наталку й Оксану. Похорон відбувся 4 квітня 1970 р. на цвинтар св. Марії в Колчестері.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Олійник, секр.

ОЛЬГА ГІТ, членка УНСоюзу Відд. 112 С-ва св. Марії в Пармі, Огайо, померла 16 березня 1970 р. на 45 р. ж. Стала членкою УНС в 1949 р. Полишила в смутку матір Стеллу, сестру Стефанію та родину. Похорон відбувся 19 березня 1970 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Капраль, секр.

Розшуки

ПОШУКУЮ

Пантелея Бебеля і Ксеню Бебель, Анну Децик з Великої Александрівки, Херсонської області, вивезені в Німеччину. Хто знає про них, прошу писати до:

Anna Snihach
87-03, 168th Place
Jamaica, N.Y. 11432

ТАРЗАН, Ч. 6383. Врятувалися тільки Тарзан і Наомі

Мушу добути також інших... Бу-у-ум!

Господи, гелікоптер експльодував — Наомі і я є одинокими, що оціліли!